

TALOUSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 7/2006 vp

Hallituksen esitys uudeksi osakeyhtiölainsäädännöksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 7 päivänä syyskuuta 2005 lähettänyt talousvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen uudeksi osakeyhtiölainsäädännöksi (HE 109/2005 vp).

Eduskunta-aloitteet

Talousvaliokunta on ottanut käsiteltäväkseen hallituksen esityksen yhteydessä seuraavat eduskunta-aloitteet:

- lakialoitteen laiksi osakeyhtiölain 1 luvun 1 §:n muuttamisesta (LA 70/2003 vp — Timo Seppälä /kok ym.), joka on lähetetty valiokuntaan 4 päivänä syyskuuta 2003,
- lakialoitteen laiksi osakeyhtiölain 16 luvun 9 §:n muuttamisesta (LA 147/2003 vp — Erkki Pulliainen /vihr ym.), joka on lähetetty valiokuntaan 11 päivänä joulukuuta 2003, ja
- toimenpideoitteen osakeyhtiölain osakepääomaa ja voimaantuloa koskevien säännösten muuttaminen (TPA 50/2003 vp — Lauri Oinonen /kesk. ym.), joka on lähetetty valiokuntaan 16 päivänä syyskuuta 2003.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- lainsäädäntöneuvos Pekka Pulkkinen, oikeusministeriö
- ylijohtaja Lasse Arvela, neuvotteleva virkamies Terhi Järvikare ja hallitusneuvos Matti Halén, valtiovarainministeriö

- ohjelmajohtaja Markus Sovala ja hallitusneuvos Marja-Leena Rinkineva, kauppa- ja teollisuusministeriö
- hallitusneuvos Juhani Turunen, sosiaali- ja terveysministeriö
- linjanjohtaja Olli Koikkalainen, Patentti- ja rekisterihallitus
- apulaisjohtaja Anneli Kukkonen, Verohallitus
- käräjätuomari Ari Wirén, Helsingin käräjäoikeus
- rikostarkastaja Jukka Korkiatupa, keskusrikospoliisi
- osastopäällikkö Leena Linnainmaa, Keskuskauppakamari
- lautakunnan sihteeri Markku Jänkälä, kirjanpitolautakunta
- Corporate Law Director Tuija Hartikainen ja KHT Nils Blummé, KHT-yhdistys ry
- puheenjohtaja Ossi A. Saarinen ja 2. varapuheenjohtaja Tuire Mannila, HTM-tilintarkastajat ry
- puheenjohtaja, JHTT, CFE Klaus Krokfors, Julkishallinnon ja -talouden tilintarkastajat
- KHT Yrjö Tuokko, Tuokko Tilintarkastus Oy
- johtava asiantuntija Manne Airaksinen, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
- johtaja Rauno Vanhanen, Suomen Yrittäjät
- johtaja Erkki Kontkanen, Suomen Pankkiyhdistys
- vahinkovakuutus­päällikkö Hannu Ijäs, Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitto ry
- toimitusjohtaja Juha Ahvenniemi, Suomen Taloushallintoliitto

- puheenjohtaja Jarmo Leppiniemi, Osakesäästäjien Keskusliitto ry
- varatoimitusjohtaja Stig Henriksson, Kaupan Keskusliitto
- toiminnanjohtaja Folke Bergström, Eläkesäätiöyhdistys - ESY
- asianajaja Pekka Merilampi, Suomen Asianajajaliitto
- varatuomari Gerhard af Schultén
- asianajaja Matti Kunnas
- puheenjohtaja Kari Rytkönen, Suomen pääomasijoitusyhdistys ry
- lakimies Arjo Suonperä, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
- lakimies Pauliina Juntunen, Toimihenkilökeskujärjestö STTK ry
- johtaja Matti Leppälä, Työeläkevakuuttajat TELA ry
- puheenjohtaja Jukka Kivitie, tavaramerkkiasiamies Sanna Aspola ja tavaramerkkiasiamies Henrik af Ursin, Suomen Patenttiasiamiesyhdistys ry
- toimitusjohtaja Lassi Mäkinen, Lasmak Oy
- professori Kari S. Tikka
- professori Heikki Niskakangas, Helsingin kauppakorkeakoulu
- OTK, TK Timo J. Tuovinen.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- Suomen Sijoitusrahastoyhdistys ry
- Akava ry
- Etelä-Savon maakuntaliitto
- asianajaja Matti Norri
- professori Heikki Toiviainen.
- puheenjohtaja Pauli Puttonen.

HALLITUKSEN ESITYS JA EDUSKUNTA-ALOITTEET

Hallituksen esitys

Hallituksen esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi osakeyhtiölaki, jolla kumotaan nykyinen osakeyhtiölaki. Lisäksi useisiin muihin lakeihin ehdotetaan tehtäväksi uudesta osakeyhtiölaista johtuvia muutoksia.

Uudella lailla lisätään suomalaisten osakeyhtiöiden toimintamahdollisuuksia vähentämällä ja keventämällä muotomääräyksiä, säätämällä kokonaan uusista menettelyistä sekä lisäämällä tahdonvaltaisuutta. Laissa ehdotetaan säädettäväksi useista sellaisista asioista, joista nykyään on pakko määrätä yhtiöjärjestyksessä. Uusi laki on muutenkin nykyistä kattavampi, mikä selkeyttää oikeustilaa ja lisää oikeusvarmuutta. Erityistä huomiota on kiinnitetty pienten osakeyhtiöiden asemaan. Ehdotus ei kokonaisuutena arvioiden vaikuta velkojien tai vähemmistöosakkeenomistajien suojan tasoon.

Osakeyhtiön perustamista ehdotetaan yksinkertaistettavaksi ja kevennettäväksi. Osakeyhtiöiden osake- ja osakasluettelot säilyisivät nykyiseen tapaan julkisina. Osakeyhtiön hallinnon sääntely vastaa pääpiirteissään voimassa olevaa lakia. Valta- ja vastuusuhteiden selkeyttämisek-

si kuitenkin ehdotetaan, että toimitusjohtajan valitsisi aina hallitus, jonka puolestaan valitsee yhtiökokous tai hallintoneuvosto. Yhtiökokousmenettelyä koskeviin säännöksiin ehdotetaan vähäisiä tarkistuksia.

Osakkeen nimellisarvolle tai sitä vastaavalle kirjanpidolliselle vasta-arvolle perustuvasta pääomajärjestelmästä ehdotetaan kansainvälisten esikuvien mukaisesti luovuttavaksi, mutta yhtiöt voisivat halutessaan säilyttää yhtiöjärjestyksessään määräyksen osakkeen nimellisarvosta. Ehdotus yksinkertaistaa sääntelyä ja lisää yhtiöiden toimintamahdollisuuksia heikentämättä osakkeenomistajien tai velkojien oikeussuojaa.

Lakiin ehdotetaan säännöksiä vapaaseen omaan pääomaan tehtävistä sijoituksista, jotka tekisivät menettelystä huomattavasti nykyistä läpinäkyvämmän. Maksuttoman osakeannin suuntaaminen sallittaisiin vain niissä poikkeustapauksissa, joissa siihen on yhtiön kaikkien osakkeenomistajien etu huomioon ottaen erittäin painava taloudellinen syy.

Nykyisiä varojen jakamista koskevia säännöksiä ehdotetaan täydennettäväksi säännöksellä, joka turvaa yhtiön maksukykyisyyden säily-

mistä varoja yhtiöstä jaettaessa. Tämä tehostaa yhtiön velkojien ja muiden sidosryhmien suojaa.

Sulautumis- ja jakautumismenettelyä ehdotetaan nopeutettavaksi ja jossain määrin kevennettäväksi nykyisestään. Ehdotuksen mukaan yksityinen osakeyhtiö voitaisiin muuttaa osuuskunnaksi, avoimeksi yhtiöksi tai kommandiittiyhtiöksi yhtiötä purkamatta. Mahdollista olisi myös yksityisen osakeyhtiön toiminnan jatkaminen yksityisenä elinkeinonharjoittajana.

Yhtiön pääoman vähyyteen liittyvästä pakko-selvitystilasääntelystä, joka ei ole toiminut käytännössä, ehdotetaan luovuttavaksi. Selvitystilan sijasta yhtiön olisi julkistettava pääomatilanteensa heikkeneminen ilmoittamalla siitä kaupparekisteriin, jolloin muun muassa yhtiön velkojat saavat siitä tiedon.

Lain seuraamusjärjestelmää ehdotetaan tehostettavaksi ja selkeytettäväksi muun muassa laajentamalla moittimismahdollisuuksia hallituksen päätöksestä. Vahingonkorvaussäännöksiin sisältyy oletama yhtiön johtoon kuuluvan henkilön tuottamuksesta silloin, kun vahinko on aiheutettu rikkomalla lakia tai yhtiöjärjestystä. Osakkeenomistajan vahingonkorvausvastuuta tehostetaan siten, että vastuu ei enää edellytä törkeää tuottamusta, vaan tuottamuksellinen osakeyhtiölain tai yhtiöjärjestyksen rikkominen riittäisi vastuun perusteeksi. Vahingonkorvauksen kanneajat pidennetään viiteen vuoteen.

Osakeyhtiöoikeudelliset riita-asiat ehdotetaan ratkaisutoiminnan tehostamiseksi keskitetäviksi kahdeksaan alioikeuteen.

Lakialoitteet

Lakialoitteessa LA 70/2003 vp ehdotetaan muutettavaksi nykyisen osakeyhtiölain 1 luvun 1 §:ää siten, että 13.11.1998 säädetty yksityisen osakeyhtiön 8 000 euron vähimmäispääoma koskee vain 13.11.1998 jälkeen perustettuja osakeyhtiöitä. Siten ennen kyseistä päivämäärää perustettuihin osakeyhtiöihin, joiden osakepääoman määrä ei täytä vaadittavaa 8 000 euron vähimmäisrajaa, ei tarvitsisi soveltaa lainmuutoksen yhteydessä hyväksyttyä seitsemän vuoden siirtymäsäännöstä.

Lakialoitteessa LA 147/2003 vp ehdotetaan nykyisen osakeyhtiölain 16 luvun 9 §:ään lisättäväksi uusi 3 momentti, jonka mukaan osakeyhtiörikkomuksesta tuomittaisiin myös silloin, kun yhtiö, jonka optiojärjestelmä on realisoitunut optioiden jakoon niihin oikeutetuille, irtisanoo kahden vuoden sisällä optioiden jaosta vähintään viidesosan työntekijöistään. Yhtiö myös menettäisi realisoituneen optiohyödyn valtiolle.

Toimenpidealoite

Toimenpidealoitteessa TPA 50/2003 vp ehdotetaan, että hallitus ryhtyisi toimenpiteisiin osakeyhtiölain osakepääomaa koskevan säännöksen muuttamiseksi siten, että yksityisen osakeyhtiön minimiosakepääomaksi säädetään ennen vuoden 1997 lain muutosta ollut määrä (2 522 euroa) ja samalla muutetaan osakeyhtiölain voimaantulon siirtymäsäännökset.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Talousvaliokunta ehdottaa, että lakiehdotukset hyväksytään hallituksen esityksen pohjalta ja että eduskunta-aloitteet hylätään.

Hallituksen esitys

Talousvaliokunta pitää hallituksen esityksen tavoitteita uudelle osakeyhtiölaille kannatettavina. Valiokunnan kuulemiin asiantuntijalausun-

toihin perustuen uudessa osakeyhtiölaissa tavoitteet saavutetaan. Talousvaliokunta pitää uudistusta tarpeellisena, koska nykyistä lakia on muutettu useaan kertaan ja se on vaikeaselkoinen. Yritysten toimintaympäristö muuttuu jatkuvaksi, jonka johdosta on arvioitava myös lain säädännön kehittämistarpeita.

Eräissä talousvaliokunnan saamissa lausunnoissa suhtauduttiin kriittisesti osakeyhtiölainsäädännön kokonaisuudistukseen yleensä. Sii-

hen ei katsottu olevan tarvetta. Lisäksi varauksellisia arvioita annettiin ja muutosehdotuksia tehtiin yksittäisissä lausunnoissa liittyen muun muassa kaupparekisteri-ilmoitusten määräaikojen yhtenäistämiseen, yhtiöjärjestyksen vähimmäissisältöön, yhtiön toimialan määrittelyyn, erilajisten osakkeiden äänivaltaeroihin, hallitonneuvostojen tarpeellisuuteen ja tehtäviin, osakeanti- yms. valtuutusten pituuteen ja vahingonkorvaussäännösten tiukentamiseen. Näiden lisäksi esitettiin lukuisia muita yksityiskohtaisia huomautuksia ja muutosehdotuksia.

Saatuaan vastineet esityksen valmistelijoilta ja harkittuaan kannanottojaan talousvaliokunta on päättänyt tässä mietinnössä esitettyihin näkökantoihin ja muutosehdotuksiin.

Pieniyhtiöt

Hallituksen esitystä laadittaessa yhtenä tavoitteena pidettiin lain soveltuvuutta voimassa olevaa lakia paremmin pienen yritystoiminnan tarpeisiin. Osakeyhtiömuoto on Suomessa selvästi suosituin yritysmuoto, ja valtaosa osakeyhtiöistä on pieniä yhtiöitä. Pienimuotoisen yritystoiminnan harjoittaminen osakeyhtiömuodossa on lisännyt suosiotaan. Pienillä osakeyhtiöillä ja niiden toimintaedellytysten sääntelyllä on suuri yhteiskunnallinen merkitys.

Tarvetta säätää erityinen pieniyhtiölaki selvitetettiin perusteellisesti 1990-luvun lopulla. Tuolloin päädyttiin siihen, että erilliselle pieniyhtiölaille ei ole riittäviä perusteita. Perusteiden katsotaan pätevän nykyäänkin. Pienille yhtiöille halutaan samat toimintamahdollisuudet kuin suurillekin, mikä edellyttää kattavaa sääntelyä. Erillinen pieniyhtiölaki lisäisi tarvetta yritysmuodon muutoksiin yrityksen kasvaessa elinkaarensa aikana. Lisäksi Norjassa ja Tanskassa toteutettuja erillisen pieniyhtiölain malleja on pidetty epäonnistuneina, koska käytännössä yksityisiin ja julkisiin yhtiöihin sovelletaan kuitenkin samoja sääntöjä.

Osakeyhtiölaki on valmisteltu niin, että se soveltuisi hyvin myös pienille yrityksille. Valmistelussa on korostettu lain selkeyttä. Pienten osakeyhtiöiden toiminnan kannalta on katsottu tarpeelliseksi esittää heti uuden osakeyhtiölain

alussa ne periaatteet, joille myöhempi sääntely perustuu. Vaikka osakeyhtiölain sääntely on kattava, monet pienet yhtiöt joutuvat käytännössä soveltamaan vain muutamaa lukua, jotka koskevat lähinnä hallintoa. Myös valiokunnassa kuulut asiantuntijat ovat pitäneet uutta osakeyhtiölakia pienyritysten kannalta onnistuneena. Talousvaliokunnan esittämä yksityisen osakeyhtiön vähimmäispääomavaatimuksen alentaminen 2 500 euroon helpottaa yhtiön perustamista. Tältä osin valiokunta viittaa 1 luvun 3 §:n perusteluihin. Tilintarkastuspakkoa koskevat helpotukset tulevat harkittaviksi tilintarkastuslakiuudistuksen käsittelyn yhteydessä.

Talousvaliokunta pitää kuitenkin tarpeellisenä, että käytännön yritystoiminnassa ilmenneisiin tarpeisiin reagoidaan, jos sääntelyssä havaitaan korjausta vaativia epäkohtia.

Pieniyhtiöiden tilintarkastus

Uuden osakeyhtiölain mukaan kaikkia osakeyhtiöitä koskee pakollinen tilintarkastus samalla tavoin kuin nykyään. Jotta tilintarkastusvelvollisuus selkeästi ilmenee laista, lakia on muutettu siten, että osakeyhtiössä on oltava vähintään yksi tilintarkastaja. Julkisessa osakeyhtiössä vähintään yhden tilintarkastajan on oltava KHT-tilintarkastaja (Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastaja). Tilintarkastuslaissa säädetään rajoista, joiden ylittyessä on valittava vähintään yksi hyväksytty tilintarkastaja tai voidaan valita vain hyväksytty tilintarkastaja, HTM- tai KHT-tilintarkastaja (kauppakamarin tai Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastaja). Pieniin yhtiöihin voidaan siis valita muukin kuin hyväksytty tilintarkastaja, jonka on kuitenkin täytettävä tilintarkastuslaissa säädetyt yleiset kelpoisuusvaatimukset.

Tämän vuoden alkupuolella valmistuneen selvityksen mukaan yhtiöistä noin 70 prosentilla on hyväksytty tilintarkastaja, vaikka laki ei sitä edellytäkään. Selvityksessä todetaan myös, ettei yhteiskunnallisen edun valvontaintressi pienissä yrityksissä ole merkittävä eikä esteitä pienimpien osakeyhtiöiden vapauttamiselle tilintarkastusvelvollisuudesta nähdä.

Talousvaliokunta toteaa, että tilintarkastusvelvollisuutta ja tilintarkastajan kelpoisuutta pienissä osakeyhtiöissä harkitaan valmisteltaessa tilintarkastuslain uudistusta. Hallituksen esitys uudeksi tilintarkastuslaiksi annettaneen syysistuntokaudella 2006. Tarvittaessa osakeyhtiölakia muutetaan tilintarkastuslain uudistuksen yhteydessä.

Tilinpäätöstietojen julkisuus

Osakeyhtiölain mukaan kaikkien yhtiöiden on toimitettava tilinpäätöksensä kaupparekisteriin. Kaupparekisterimerkinnät ja rekisteriviranomaiselle toimitetut asiakirjat ovat julkisia. Direktiivit eivät salli asetetusta velvollisuudesta poikkeuksia.

Talousvaliokunta toteaa, että yritykset, jotka eivät ylitä kirjanpitolain säädettyjä kokorajoja, voivat laatia lyhennetyn taseen. Kirjanpitoasetuksessa tarkoitettu kirjanpitovelvollinen voi puolestaan laatia kululajikohtaisen tai toiminto-kohtaisen tuloslaskelman asetuksessa säädettyiltä osin yhteenlaskettuna. Pienet yritykset voivat hyödyntää kirjanpitosäännöksissä sallittuja poikkeusmahdollisuuksia esimerkiksi tarjous- ja kilpailutilanteissa.

Realisoitumattomat erät

Osakeyhtiölakiehdotuksen 8 luvun 1 §:n mukaan sidottua omaa pääomaa ovat osakepääoma ja ns. realisoitumattomiin arvonorotuksiin perustuvat rahastot. Muut rahastot ovat vapaata omaa pääomaa. Kysymys on kirjanpitolain sallimista yrityksen omaisuuden arvomuutoksista, jotka merkitään taseeseen ennen omaisuuden myyntiä ja siis ennen kuin arvonnoususta johtuva voitto on realisoitunut. Tapaus koskee erityisesti kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja (International Financial Reporting Standards, IFRS) soveltavia yrityksiä. Hallituksen esityksessä ehdotetaan verotusnäkökohtiin perustuen jakokelpoisuuden osittaista rajoittamista.

Yritysverotuksen kehittämistyöryhmä 2005 ehdottaa, että realisoitumattomien arvonnousujen jakokelpoisuuteen esitetään lisärajoituksia. Talousvaliokunta pitää tarpeellisena, että realisoitumattomien arvonnousujen jakokelpoisuutta

koskeva sääntely valmistellaan erikseen yhteistyössä oikeusministeriön ja valtiovarainministeriön kanssa ja että siitä annetaan erillinen hallituksen esitys.

Osakeanti

Osakeannissa voidaan antaa osakkeita merkittäväksi maksullisessa tai maksuttomassa osakeannissa. Osakeannista ja antivaltuudesta päätetään yhtiökokouksessa. Osakeannissa osakkeenomistajilla on etuoikeus annettaviin osakkeisiin samassa suhteessa kuin heillä ennestään on yhtiön osakkeita.

Suunnatusta annista ja sen hyväksyttävyydestä säädetään 9 luvun 4 §:ssä. Osakeannissa voidaan poiketa laissa säädetystä etuoikeudesta (suunnattu osakeanti), jos siihen on erityisen painava taloudellinen syy. Suunnattu osakeanti voi olla maksuton vain, jos siihen on yhtiön kannalta ja sen kaikkien osakkeenomistajien etu huomioon ottaen erityisen painava taloudellinen syy. Suunnatun annin hyväksyttävyyttä arvioitaessa on kiinnitettävä erityistä huomiota osakkeen merkintähinnan ja käyvän hinnan suhteeseen. Pykälän perusteluissa arvioidaan, mitä voidaan pitää suunnatun osakeannin perusteena.

Suunnatulle osakeannille asetettavat vaatimukset korostavat 1 luvun 7 §:ssä säädettyä yhdenvertaisuusperiaatetta. Perustelujen mukaan painavana taloudellisena syynä ei koskaan voida pitää osakekaupoista johtuvien omistussuhteiden muutosten estämistä tai tietyn osakkeenomistajan enemmistöaseman turvaamista.

Yhtiökokouksen päätös voi olla suoraan osakeyhtiölain nojalla mitätön, jos päätös on selvästi 1 luvun 7 §:ssä tarkoitetun yhdenvertaisuusperiaatteen vastainen eikä laissa tarkoitettua osakkeenomistajan suostumusta ole saatu. Osakkeenomistaja voi myös määräjassa moittia yhtiökokouksen päätöstä, jos hän katsoo, että se on lain tai yhtiöjärjestyksen vastainen.

Talousvaliokunnan kuulemisissa on esitetty, että suunnattu ilmaisanti on suuri riski osakkeenomistajien tasapuoliselle kohtelulle, minkä vuoksi suunnattua osakeantia ei tulisi sallia. Talousvaliokunta kuitenkin puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä hallituksen esityksen pohjal-

ta, koska suunnatun osakeannin käyttöala on rajoitettu laissa edellä kuvatulla tavalla suppeaksi ja osakkeenomistajan oikeussuojakeinoja tehostetaan.

Omistuksen julkisuus

Lakiehdotuksen 3 luvun 17 §:n mukaan osake- ja osakasluettelo on pidettävä yhtiön pääkonttorissa jokaisen nähtävänä. Kenellä tahansa on oikeus yhtiön kulut korvattuaan saada jäljennös luetteloista tai niiden osasta. Säännökset koskevat sekä yksityisiä että julkisia osakeyhtiöitä. Ne vastaavat voimassa olevan osakeyhtiölain 3 luvun 12 §:n säännöksiä. Käytännössä omistajatiedot eivät ole kaikilta osin julkisia, koska ulkomaalainen tai ulkomainen yhteisö tai säätiö voi hallintarekisteröidä osakkeensa. Hallintarekisteröinnistä säädetään arvo-osuusjärjestelmästä annetussa laissa. Yhtiön osakkeiden kuulumisesta arvo-osuusjärjestelmään määrätään osakeyhtiölain mukaan yhtiöjärjestyksessä.

Talousvaliokunta pitää voimassa olevan ja ehdotetun uuden lain julkisuuslähtökohtaa oikeana. Yksityisten osakeyhtiöiden omistajatietojen julkisuuden rajoittaminen on ongelmallista useista syistä. On olemassa esimerkiksi yksityisiä osakeyhtiöitä, jotka ovat kooltaan suuria. Niiden yhteiskunnallinen merkitys voi olla huomattava ja omistajarakenne julkisuutta puoltava. Kahdestoista yhtiöoikeudellinen direktiivi yhdenmiehen rajavastuuyhtiöistä edellyttää, että jokainen voi saada tietoja yhdenmiehenyhtiön omistuksesta ja omistajan henkilöllisyydestä. Julkisuuden rajoittaminen voisi siis tapahtua vain osittain eikä johdonmukaisesti. Omistuksen julkisuus osaltaan palvelee myös yritystoiminnan laillisuusvalvontaa. Viranomaisten tiedonsaanti on turvattava joka tapauksessa.

Omien osakkeiden hankkiminen ja mitätöinti

Osakeyhtiön omien osakkeiden hankkimisesta ja lunastamisesta päätetään yhtiökokouksessa. Yksityisessä osakeyhtiössä hankkimispäätös voidaan tehdä enemmistöpäätöksellä, mutta julkisessa yhtiössä päätös on tehtävä kahden kolmasosan määräenemmistöllä. Yhtiökokous voi asettamissaan rajoissa valtuuttaa hallituksen päättämään

hankkimisesta kokonaan tai joiltakin osin. Valtuutus voi olla voimassa enintään 18 kuukautta.

Talousvaliokunnan käsityksen mukaan yhtiökokouksen päätösvallasta yhtiön haltuun hankittujen omien osakkeiden mitätöimisestä voidaan määrätä yhtiöjärjestyksessä. Ilman tällaista määräystäkin yhtiökokous ylimpänä toimielimenä voi päättää mitätöimisestä kokonaan tai joiltakin osin. Yhtiökokous voi päättää mitätöimisestä myös yhtiön hallitukselle lakiehdotuksen 15 luvun 5 §:n 2 momentin nojalla antamassaan valtuutuksessa. Hallituksen on toimittava yhtiökokouksen päätöksen sekä yhtiön ja osakkeenomistajien edun mukaisesti. Osakkeiden mitätöiminen on ilmoitettava viipymättä rekisteröitäväksi.

Jos hallitus päättää mitätöidä yhtiön haltuun yhtiökokouksen päätöksen nojalla hankitut osakkeet, kyseessä on luonteeltaan tekninen toimenpide. Kaupparekisteritiedot on saatettava vastaamaan yhtiön ulkopuolella olevien osakkeiden todellista määrää. Jos yhtiön haltuun hankittuja osakkeita ei ole mitätöity, yhtiö voi laskea nämä uudelleen liikkeeseen. Siitä on päätettävä samalla tavalla kuin uusien osakkeiden antamisesta, lähtökohtaisesti yhtiökokouksessa. Edelleen luovuttamisesta säädetään osakeyhtiölain 9 luvussa.

Yleishyödylliset yhtiöt

Osakeyhtiölakiehdotuksen 13 luvun 9 §:n mukaan yhtiöllä voi olla kokonaan tai osittain muu tarkoitus kuin voiton tuottaminen osakkeenomistajille. Yhtiöjärjestykseen on otettava määräys muun tarkoituksen sisällöstä ja menettelytavoista jaettaessa yhtiön varoja saman luvun 1 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa. Pykälä sallii minkä tahansa muun tarkoituksen kuin voiton tuottamisen. Tällainen muu tarkoitus voi olla esimerkiksi yleishyödyllisyys, josta on määrätty yhtiöjärjestyksessä.

Lakiehdotuksen 1 luvun 5 §:n mukaan osakeyhtiön toiminnan tarkoitus on voiton tuottaminen osakkeenomistajille, jollei yhtiöjärjestyksessä määrätä toisin. Perusteluissa todetaan, että yhtiö voi olla esimerkiksi yleishyödyllinen, ku-

ten tietyn yhdistyksen tai säätiön toiminnan tukeminen, jos sen tarkoitus ei ole tuottaa voittoa osakkeenomistajille. On olemassa myös yhtiöitä, jotka eivät pyri tuottamaan voittoa yhtiölle itselleen, vaan toimivat niin sanotusti omakustannuseriaatteella tavoitteenaan edullisten tuotannon tekijöiden takaaminen osakkeenomistajille. Yhtiöjärjestyksessä voidaan myös määrätä, että yhtiön voittovarat jaetaan muille kuin osakkeenomistajille.

Yleishyödylliset yhtiöt ovat mahdollisia myös voimassa olevan osakeyhtiölain mukaan. Talousvaliokunnan mielestä hallituksen tulee selvittää, onko uuden lain 13 luvun 9 §:n mukainen sääntely riittävä yleishyödyllisten osakeyhtiöiden tarpeisiin vai tulisiko näistä yhtiöistä säätää erikseen laissa.

Tuloverolain 22 §:ssä säädetään, millaista yhteisöä verotuksessa pidetään yleishyödyllisenä, ja 23 §:ssä tällaisen yhteisön verovelvollisuudesta. Yleishyödyllisen yhteisön arvonlisäverovelvollisuudesta säädetään puolestaan arvonlisäverolain 4 §:ssä. Näiden säännösten jälkeen on useita niiden tulkintaa koskevia korkeimman hallinto-oikeuden oikeustapauksia.

Toimivaltaiset tuomioistuimet

Ehdotuksen mukaan osakeyhtiölain soveltamista koskevat riidat käsitellään kahdeksassa käräjäoikeudessa: Ahvenanmaan, Helsingin, Kuopion, Lahden, Oulun, Tampereen, Turun ja Vaasan käräjäoikeudessa. Osakeyhtiöoikeudellisten riita-asioiden keskittämistä näihin tuomioistuihin perustellaan sillä, että tällaisten asioiden määrä on tuomioistuinten käsittelemiin juttumääriin suhteutettuna vähäinen. Tämän vuoksi osakeyhtiöoikeudellisten asioiden erityisosaamista ei muodostu tuomioistuimissa ilman juttujen keskittämistä mainittuihin tuomioistuihin, jotka on valittu ennen kaikkea yritysten sijainnin ja muiden maantieteellisten näkökohtien perusteella. Valitut käräjäoikeudet ovat pääsääntöisesti niin suuria, että niiden koko tekee mahdolliseksi tuomarien erikoistumisen muun muas-

sa osakeyhtiöasioihin myös tuomioistuimen sisällä.

Talousvaliokunta pitää mainittujen juttujen keskittämistä ehdotetulla tavalla perusteltuna. Tarpeen on kuitenkin seurata, ettei juttujen keskittäminen heikennä oikeudellisten palvelujen saatavuutta ja johda alueelliseen eriarvoisuuteen eikä aiheuta etenkin pienyrityksille kohtuuttomia kustannuksia ja vaarana siten jopa oikeudellisten palvelujen käyttöä.

Vastuuvapaus

Uuden osakeyhtiölain 5 luvun 3 §:ssä säädetään varsinaisessa yhtiökokouksessa päätettävistä asioista. Ehdotuksen mukaan varsinaisessa yhtiökokouksessa ei enää päätettäisi vastuuvapaudesta hallituksen jäsenille, hallintoneuvoston jäsenille ja toimitusjohtajalle, kuten voimassa olevan lain mukaan on tehtävä.

Talousvaliokunta on täydentänyt 5 luvun 3 §:ää siten, että varsinaisessa yhtiökokouksessa on edelleen päätettävä vastuuvapaudesta mainituille yhtiön toimielimille. Perustelujen osalta valiokunta viittaa yksityiskohtaisiin perusteluihin.

Eduskunta-aloitteet

Hallituksen esitys uudeksi osakeyhtiölainsäädännöksi on kokonaisuudistus, jonka valmistelun yhteydessä on harkittu myös lakialoitteissa ja toimenpideoitteen esitettyjä ehdotuksia. Toisessa lakialoitteessa ja toimenpideoitteessa ehdotetaan muutosta yksityisen osakeyhtiön vähimmäispääomaan.

Talousvaliokunta ehdottaa muutosta hallituksen esityksessä ehdotetun yksityisen osakeyhtiön vähimmäispääoman määrään, jolla on merkitystä erityisesti vanhoille toimiville pienille osakeyhtiöille.

Ehdotetut osakeyhtiölain rangaistussäännökset perustuvat osakeyhtiöoikeudessa omaksutuihin lähtökohtiin ja pohjautuvat voimassa olevan osakeyhtiölain säännöksiin.

Yksityiskohtaiset perustelut**1. Osakeyhtiölaki*****1 luku. Osakeyhtiön toiminnan keskeiset periaatteet ja lain soveltaminen***

3 §. *Pääoma ja sen pysyvyys.* Esityksen 1 momentin mukaan yksityisen osakeyhtiön vähimmäispääoman olisi oltava 8 000 euroa. Tällaisen yhtiön vähimmäispääomavaatimusta on muutettu siten, että sen on oltava vähintään 2 500 euroa.

Vuoden 1980 alussa voimaantulleen osakeyhtiölain mukaan osakepääoman oli oltava vähintään 15 000 markkaa. Ennen lain voimaantuloa rekisteröityyn yhtiöön, jotka olivat voineet toimia alhaisemmalla osakepääomalla, ei sovellettu uuden lain säännöksiä. Pääomavaatimusta korotettiin 1997 voimaantulleella lailla 50 000 markkaan, sittemmin 8 000 euroon. Tuolloin pienemmällä pääomalla toimineille yhtiöille säädettiin seitsemän vuoden siirtymäaika, jota myöhemmin jatkettiin toistaiseksi, kunnes muusta säädetään. Käsiteltävänä olevassa hallituksen esityksessä osakeyhtiölain voimaantulon lain 2 §:ssä ehdotetaan alemmalla osakepääomalla toimiville yhtiöille vielä kolmen vuoden siirtymäaikaa uuden lain voimaantulosta.

Alle 8 000 euron osakepääomalla toimivia yhtiöitä on arvioitu olevan noin 52 000. Osakepääoman korotusvaatimuksen pysyttäminen olisi merkittävä taloudellinen vaatimus vanhoille toimiville pienille yhtiöille. Korottamisesta ei olisi nähtävissä myöskään merkittäviä hyötyjä eikä alemmasta pääomasta toisaalta haittoja muun muassa velkojainsuojan tai harmaan talouden estämisen kannalta. Vanhojen yhtiöiden vähimmäisosakepääoman korottamisvaatimus aiheuttaisi myös tarpeettomia hallinnollisia kustannuksia. Vähimmäispääoman säätäminen 2 500 euroon helpottaa rajoitetulla vastuulla toimivan yrityksen perustamista, ja sen odotetaan kannustavan yrittäjyyteen.

Jos niiden yhtiöiden, joiden osakepääoma on vähintään 8 000 euroa, osakepääomaa halutaan siitä alentaa, sen on tapahduttava uuden lain 14

luvussa säädettävää velkojien suojaamenettelyä noudattaen.

2 luku. Osakeyhtiön perustaminen

6 §. *Apportti.* Pykälässä säädetään osakkeen merkintähinnan maksamisesta rahan sijasta kokonaan tai osittain muulla omaisuudella (apporttiomaisuudella) sekä apporttiomaisuutta koskevista muodollisuuksista. Omaisuudella on luovutushetkellä oltava vähintään maksua vastaava taloudellinen arvo yhtiölle. Sitoumus työn tai palvelun suorittamiseen ei voi olla apporttiomaisuutta.

Pykälän 3 momentin mukaan merkintähinnan maksuun sovelletaan apporttiomaisuudella maksua koskevia säännöksiä, jos merkintähinta maksetaan rahassa edellytyksin, että yhtiö hankkii vastiketta vastaan omaisuutta tai palveluja.

Perustelujen mukaan 3 momentin säännös on tarpeen, jotta merkintähinnan maksamista koskevilla sopimusjärjestelyillä ei kierretä apporttisäännöksiä siten, että osaketta ei tosiasiaa maksettaisi rahalla vaan omaisuudella tai palveluilla. Säännöksen soveltaminen ei riipu siitä, keneltä omaisuutta tai palveluja hankitaan.

Ehdotetussa muodossaan 3 momentin säännös voidaan ymmärtää myös väärin siten, että tällaisessa tilanteessa sitoumus palvelun suorittamiseen voisi olla apporttiomaisuutta, kunhan apporttiomaisuutta koskevia muodollisuuksia noudatetaan. Koska omaisuuden on täytettävä laissa säädetyt muodollisuudet eikä sitoumus palvelun suorittamiseen kelpaa osakkeen maksuksi, väärinkäsityksen välttämiseksi momentista on poistettu sanat "tai palveluja".

5 luku. Yhtiökokous.***3 §. Varsinainen ja ylimääräinen yhtiökokous.***

Pykälän 2 momentissa säädetään varsinaisessa yhtiökokouksessa päätettävistä asioista. Ehdotuksen mukaan varsinaisessa yhtiökokouksessa ei olisi pakko päättää vastuuvapaudesta hallituksen jäsenille, hallintoneuvoston jäsenille ja toimitusjohtajalle, kuten voimassa olevan lain mukaan on tehtävä.

Toisaalta vahingonkorvausta koskevan 22 luvun 6 §:n 2 momentin mukaan yhtiökokous voi

päättää vastuuvapauden myöntämisestä hallituksen jäsenille, hallintoneuvoston jäsenille ja toimitusjohtajalle laissa tarkoitettussa vahingonkorvausoikeutta koskevassa asiassa. Vastuuvapaudesta päättämisestä voidaan määrätä myös yhtiöjärjestyksessä. Hallitus voi muutenkin tuoda vastuuvapausasian yhtiökokouksen päätettäväksi, ja yksittäisellä osakkeenomistajalla on oikeus aina vaatia, että vastuuvapaudesta päätetään yhtiökokouksessa.

Pykälän 2 momentin uudeksi 3 kohdaksi on lisätty voimassa olevan lain mukainen säännös, jonka mukaan varsinaisessa yhtiökokouksessa on päätettävä vastuuvapaudesta hallituksen jäsenille, hallintoneuvoston jäsenille ja toimitusjohtajalle. Valiokunta muistuttaa tilintarkastajan vastuusta. Tilintarkastuslain mukaan tilintarkastuksessa on otettava kantaa siihen, voiko vastuuvapauden myöntää. Tilintarkastajan on noudatettava hyvää tilintarkastustapaa tehtäviä suorittaessaan. Hän on velvollinen korvaamaan vahingon, jonka hän on toimessaan aiheuttanut tahallisesti tai huolimattomuudesta. Tilintarkastaja vastaa myös vahingosta, jonka hänen apulaisensa on tahallisesti tai huolimattomuudesta aiheuttanut. Vastuuvapaussääntelyn odotetaan osaltaan ehkäisevän väärinkäytöksiä.

Jos yhtiökokous myöntää vastuuvapauden, yhtiö ei enää voi päättää korvauskanteen nostamisesta siltä osin kuin asianomaisen henkilön vahinkoa aiheuttanut toimenpide tai laiminlyönti ja siitä syntynyt vahinko on ollut yhtiökokouksen tiedossa.

Lakiehdotuksen 22 luvun 6 §:n 2 momentin mukaan yhtiökokouksen päätös vastuuvapauden myöntämisestä hallituksen jäsenelle, hallintoneuvoston jäsenille tai toimitusjohtajalle ei ole sitova, jos yhtiökokoukselle ei ole annettu olennaisesti oikeita ja riittäviä tietoja korvausvelvollisuuden perusteena olevasta päätöksestä tai toimenpiteestä. Päätös vastuuvapauden myöntämisestä ei sido yhtiön konkurssipesää tai yhtiön saneerausessa annetussa laissa tarkoitettua selvittäjää, jos yhtiö asetetaan konkurssiin tai saneerausmenettely aloitetaan hakemuksesta, joka tehdään kahden vuoden kuluessa päätöksestä. Vastuuvapauspäätös ei estä yhtiötä nostamasta

kannetta, jos yhtiökokoukselle ei ole annettu päätöksenteon kannalta asianmukaisia tietoja. Säännös vastaa asiallisesti voimassa olevan lain 15 luvun 5 §:n 2 momenttia.

Siitä, että yhtiökokoukselle annettujen tietojen tulee olla olennaisesti oikeat ja täydelliset, oikeuskäytännön mukaan seuraa, että yhtiökokouksen osanottajilla täytyy olla todelliset mahdollisuudet saada oikea kuva vastuuvapauskysymyksen perustavasta tosiseikastosta. Vaadittavan tiedon taso on asetettava varsin korkealle huomioon ottaen, että vastuuvapauspäätös merkitsee yhtiön yksipuolista luopumista vahingonkorvausvaateesta. Yhtiökokoukselle annettavien tietojen tulee antaa oikea kuva tehdyistä toimenpiteistä myös kanneperusteen muodostavien yksittäisten toimenpiteiden tai laiminlyöntien osalta. Vastuuvapauden myöntäminen estää nostamasta yksittäistä vahingonkorvauskannetta vain siltä osin kuin toimenpide tai laiminlyönti ja vahingon aiheuttaminen on riittävän selkeästi saatettu yhtiökokouksen tietoon. Yhtiökokouksen vastuuvapauspäätöksen vaikutuksen kannalta on keskeistä, ovatko nimenomaan yhtiökokoukselle annetuista tiedoista ilmenneet ne seikat, joihin vahingonkorvauskanne perustuu.

Toisaalta kanneoikeutta lopullisesti rajoittaa se, jos kannetta ei ole nostettu 22 luvun 8 §:ssä säädettyssä määräajassa.

29 §. Osakkeenomistajan suostumus. Pykälässä säädetään siitä, milloin osakkeenomistajalta on saatava suostumus yhtiöjärjestyksen muuttamiseen. Lakiehdotuksen 9 luvun 3 §:n 3 momentin mukaan yksityisen osakeyhtiön yhtiöjärjestyksessä voidaan poiketa lain säännöksistä, jotka koskevat osakkeenomistajan etuoikeutta osakkeisiin.

Ehdotuksessa on otettu huomioon osakassopimuskäytäntö, jossa on tavallista poiketa lain etuoikeutta koskevista säännöksistä. Jos kaikki osakkeenomistajat yksimielisesti haluavat näin menetellä, ei ole perusteltua kieltää sitä, että asiantila otetaan osakkeenomistajia sitovan osakassopimuksen sijasta yhtiöjärjestykseen, jolloin asia on julkinen ja sivullistenkin havaittavissa.

Lain selkeyttämiseksi 29 §:n 1 momenttiin on lisätty uusi 4 kohta, jonka mukaan etuoikeuden rajoittaminen on mahdollista vain sellaisen osakkeenomistajan suostumuksella, jota rajoittaminen koskee.

Etuoikeuden poistaminen tai rajoittaminen ei poista sitä, että osakeomistuksen vesittäminen on edelleen osakeyhtiölain vastaista, sillä osakeantaja toteutettaessa on joka tapauksessa noudatettava lakiehdotuksen 1 luvun 7 §:ssä säädettyä yhdenvertaisuusperiaatetta, jota myös hallituksen esityksen perusteluissa korostetaan yhtenä osakeyhtiöoikeuden keskeisenä periaatteena.

Pykälän 1 momentin 4 kohdassa (hallituksen esityksessä) viitataan 13 luvun 7 §:ään, jonka mukaan oikeutta vähemmistöosinkoon voidaan rajoittaa vain kaikkien osakkeenomistajien suostumuksella. Vastaavasti 2 momentissa viitataan 15 luvun 6 §:ään, jossa omien osakkeiden lunastamiseen suunnatusti vaaditaan kaikkien osakkeenomistajien suostumus eikä vain sen, jonka osakkeita lunastetaan. Tämän johdosta 1 momentin 4 kohtaa ja 2 momenttia on muutettu siten, että niissä ei rajata osakkeenomistajia, joilta on saatava suostumus yhtiöjärjestyksen muuttamiseen.

6 luku. Osakeyhtiön johto ja edustaminen

10 §. *Hallituksen jäsenen kelpoisuus.* Pykälää on selvyiden vuoksi täydennetty siten, että oikeushenkilö ei voi olla osakeyhtiön hallituksen jäsenenä, koska eurooppayhtiöasetuksen 47 artiklan mukaan eurooppayhtiön säännöissä voidaan sallia oikeushenkilön valitseminen hallituksen jäseneksi, jollei yhtiön sääntömääräisen kotipaikan jäsenvaltion lainsäädännössä toisin säädetä. Vastaava rajoitus on myös voimassa olevassa osakeyhtiölaissa (OYL 8:4.2).

7 luku. Tilintarkastus ja erityinen tarkastus

2 §. *Tilintarkastajan valinta.* Lakiehdotuksen mukaan tilintarkastajan valitsee yhtiökokous. Koska säännöksestä ei selkeästi käy ilmi tilintarkastusvelvollisuus, sitä on täydennetty niin, että osakeyhtiössä on oltava yksi tilintarkastaja, jollei yhtiöjärjestyksessä määrätä useammasta ti-

lintarkastajasta. Jos osakeyhtiöön valitaan vain yksi tilintarkastaja, joka ei ole tilintarkastuslaisa tarkoitettu tilintarkastusyhteisö, on lakiehdotuksen 3 §:n mukaan valittava ainakin yksi varatilintarkastaja. Tämä vastaa tilintarkastuslaisa olevaa sääntelyä.

8 luku. Oma pääoma, tilinpäätös, toimintakertomus ja konserni

1 §. *Oman pääoman lajit ja käyttö.* Pykäläehdotuksessa määritellään osakeyhtiön oman pääoman lajit taseessa. Ehdotuksen mukaan yhtiön oma pääoma jakautuu taseessa laissa lueteltuihin sidotun oman pääoman eriin muiden oman pääoman erien ollessa vapaata omaa pääomaa.

Säännöksestä ilmenee, että oman pääoman eriin sovelletaan osakeyhtiölain mukaan eri sääntöjä riippuen siitä, ovatko ne sidottua vai vapaata omaa pääomaa. Voimassa olevassa osakeyhtiölaissa (OYL 11:6) ei kuitenkaan säädetä siitä teknisestä tavasta, jolla oman pääoman erät taseessa esitetään, vaan tämä määräytyy kirjanpitolain ja sitä täydentävien säännösten mukaan. Oikeustilaa ei ole ollut tarkoitus eikä ole syytä muuttaa, joten pykälän 1 momentista on poistettu maininta taseesta.

5 §. *Toimintakertomus.* Ehdotuksen mukaan osakeyhtiön toimintakertomuksessa on aina ilmoitettava osakeyhtiölaissa edellytetyt tiedot. Osakeyhtiön olisi laadittava toimintakertomus silloinkin, kun yhtiön ei tarvitsisi sellaista laatia kirjanpitolain nojalla.

Pykälän 1 momenttia on täydennetty siten, että osakeyhtiölaissa edellytetyt tiedot voidaan toimintakertomuksen sijasta ilmoittaa tilinpäätöksen liitetietoina, jollei kirjanpitolaisissa toisin säädetä. Muutoksen johdosta kirjanpitolaisissa määriteltyjen pienten yhtiöiden ei ole pakko laatia toimintakertomusta pelkästään osakeyhtiölain säännösten velvoittamana. Lisäksi vältetään eräät tilanteet, joissa sama tieto saatetaan joutua esittämään toimintakertomuksessa osakeyhtiölain säännösten johdosta ja liitetiedoissa IFRS-standardien johdosta.

8 §. *Toimintakertomuksen tiedot omista osakeista.* Pykälän 2 momentin 1 kohdassa on korjattu kirjoitusvirhe.

9 luku. Osakeanti

12 §. *Apportti.* Pykälä, jossa säädetään merkin-tähinnan maksamisesta apporttiomaisuudella maksullisessa osakeannissa, vastaa 2 luvun 6 §:n apporttisäännöksiä. Samoin perustein kuin 2 luvun 6 §:n 3 momentista myös tämän pykälän 3 momentista on poistettu sanat "tai palveluja".

13 luku. Varojen jakaminen

3 §. *Jaon perustuminen tilinpäätökseen.* Esi-tyksen mukaan saman luvun 1 §:n 1 momentissa tarkoitettu varojen jakaminen tapahtuu viimeksi vahvistetun tilinpäätöksen perusteella. Pykäläs-tä on poistettu viittaus 1 §:n 1 momenttiin, kos-ka säännös ei koske ainoastaan näitä vaan myös muualla samassa luvussa tarkoitettujen varojen jakamista.

Lakia valmisteltaessa on tarkoitettu, että va-rojen jaon perusteena oleva tilinpäätös on myös tilintarkastettu. Säännöstä on täydennetty tältä osin.

15 luku. Yhtiön omat osakkeet

8 §. *Osakkeenomistajan oikeus saada tietoja.* Pykälässä säädetään tietojen antamisesta osak-keenomistajalle, jolla on hankkimispäätöksen mukaan oikeus myydä osakkeensa yhtiölle eli yhtiön kannalta katsoen omien osakkeiden hank-kimisesta osakkeenomistajalta. Koska säännös ei koske lunastamista eikä luontevasti voi siihen soveltuakaan, säännöksestä on poistettu mainin-ta lunastamispäätöksestä.

16 luku. Sulautuminen

7 §. *Yhtiön kirjallinen ilmoitus velkojille.* Py-kälän viimeinen virke on ymmärrettävyyden pa-rantamiseksi ja väärinkäsitysten välttämiseksi jaettu säännöksen tarkoitusta muuttamatta kah-deksi virkkeeksi.

Vastaava muutos on tehty jakautumista kos-kevan 17 luvun 7 §:ään.

8 §. *Yrityssaneeraus.* Pykälän 2 momentin mu-kaan sulautumissuunnitelma ja sen liitteet on lii-tettävä ehdotukseen saneerausohjelmaksi. Kos-ka sulautumissuunnitelmaan on pakollisena lii-tettävä ainoastaan saman luvun 4 §:ssä tarkoitettu hyväksytyn tilintarkastajan lausunto, 2 mo-mentin säännökseen on tehty kielellinen täsmen-nys.

Vastaava täsmennys on tehty jakautumista koskevan 17 luvun 8 §:ään.

11 §. *Asiakirjojen nähtävänä pitäminen ja lähet-täminen.* Pykälän 2 momentissa säädetään kol-mikantasulautumisessa osakkeenomistajien näh-tävänä pidettävistä, sulautumisvastikkeen anta-jaa koskevista asiakirjoista. Momentin toista vir-kettä on selvyyden vuoksi muutettu niin, että säännös koskee vain asiakirjojen nähtävänä pitä-mistä eikä sulautumissuunnitelmaan liitettävää selvitystä.

15 §. *Rekisteröimisen edellytykset.* Pykälän 2 momentin mukaan, jos velkoja on vastustanut sulautumista, rekisteriviranomaisen on ilmoiteta-tava tästä yhtiölle viipymättä.

Säännöstä on täydennetty siten, että rekisteri-viranomaisen on lähetettävä ilmoitus viipymättä määräpäivän jälkeen. Määräpäivällä tarkoite-taan velkojien vastustuksille varatun tämän lu-vun 6 §:n mukaan asetetun määräajan päättymis-tä. Näin muutettuna sulautumisessa noudatetta-va velkojiensuojamenettely on yhdenmukainen osakepääoman alentamisessa ja yritysmuodon muuttamisessa noudatettavien velkojiensuoja-menettelyjen kanssa (14:4.3 ja 19:7.3).

Vastaava muutos on tehty jakautumista kos-kevan 17 luvun 15 §:n 2 momenttiin.

17 luku. Jakautuminen

7 §. *Yhtiön kirjallinen ilmoitus velkojille.* Py-kälän viimeinen virke on vastaavin perustein kuin sulautumista koskevan 16 luvun 7 §:n vii-meinen virke jaettu kahdeksi virkkeeksi.

8 §. *Yrityssaneeraus.* Pykälän 2 momentin mu-kaan jakautumissuunnitelma ja sen liitteet on lii-tettävä ehdotukseen saneerausohjelmaksi. Sään-

nöstä on täsmennetty vastaavin perustein kuin sulautumista koskevan 17 luvun 8 §:ää.

15 §. Rekisteröimisen edellytykset. Pykälän 2 momentin mukaan, jos velkoja on vastustanut sulautumista, rekisteriviranomaisen on ilmoitettava tästä yhtiölle viipymättä.

Säännöstä on täydennetty vastaavasti samoin perustein kuin sulautumista koskevan 16 luvun 15 §:n 2 momenttia. Jakautuvan yhtiön velkojien oikeudesta vastustaa jakautumista ja velkojille annettavasta kuulutuksesta säädetään 17 luvun 6 §:ssä.

18 luku. Vähemmistöosakkeiden lunastaminen

7 §. Lunastushinnan määrittäminen. Pykälän 2 momentissa oleva viittaus arvopaperimarkkinalain 6 luvun 6 §:ään on muutettu viittaukseksi HE:n 6/2006 vp pohjalta hyväksytyyn arvopaperimarkkinalain 6 luvun uuteen 10 §:ään.

20 luku. Yhtiön purkaminen

11 §. Tilinpäätös selvitystilaa edeltävältä ajalta. Tässä luvussa säädetään selvitysmenettelystä osakeyhtiötä purettaessa. Luvun 11 §:n mukaan selvitysmiesten on tarvittaessa laadittava tilinpäätös selvitystilaa edeltäneeltä ajalta, mutta siihen ei siis ole velvollisuutta. Säännöstä on täydennetty perustelujen mukaisesti siten, että tilinpäätös on tässäkin tapauksessa tarkastettava.

21 luku. Päätöksen moite

1 §. Yhtiökokouksen päätöksen moittiminen. Luvun 1 §:n 1 momentin johdanto-osaa on täydennetty voimassa olevan lain mukaiseksi siten, että osakkeenomistaja voi moittia yhtiökokouksen päätöstä yhtiötä vastaan ajettavalla kanteella pykälässä säädetyn edellytyksin.

22 luku. Vahingonkorvaus

9 §. Pakottavuus. Pykälässä kielletään rajoittaa yhtiöjärjestyksessä yhtiön oikeutta vahingonkorvaukseen ja osakkeenomistajan tai muun henkilön oikeutta vahingonkorvaukseen tai kanteen ajamiseen. Säännös on pakottavaa oikeutta,

josta yhtiöjärjestyksen määräyksillä ei voida poiketa.

Pykälän lakiteksti on asianmukainen, mutta sen perusteluista saattaa saada käsityksen, että kaikkien osakkeenomistajien suostumuksella yhtiöjärjestyksessä voitaisiin määrätä mistä tahansa yhtiön korvausoikeuden rajoittamisesta.

Pykälän perustelujen selventämiseksi todetaan, että pykälän 1 momentissa kielletään kokonaan rajoittamasta yhtiöjärjestyksessä yhtiön oikeutta vahingonkorvaukseen, jos vahinko on aiheutettu rikkomalla lain pakottavia säännöksiä taikka muuten tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta. Pykälän 2 momentin mukaan yhtiön vahingonkorvausoikeuden rajoittaminen muuten, siis niiltä osin kuin rajoittaminen ei 1 momentin mukaan ole kokonaan kiellettyä, vaatii kaikkien osakkeenomistajien suostumuksen. Pykälän 3 momentissa kielletään kokonaan yhtiöjärjestyksessä rajoittamasta osakkeenomistajan tai muun henkilön oikeutta vahingonkorvaukseen tai kanteen ajamiseen.

24 luku. Riitojen ratkaiseminen

6 §. Ratkaisusta ilmoittaminen. Pykälässä säädetään tuomioistuimen ja välimiesoikeuden velvollisuudesta viipymättä ilmoittaa kaupparekisteriin merkittävää seikkaa koskevasta ratkaisusta rekisteriviranomaiselle. Tuomioistuimen on ilmoitettava rekisteröitäväksi myös tieto ratkaisunsa lainvoimaisuudesta.

Koska ratkaisusta on ilmoitettava viipymättä, pykälän perustelujen mukaan on käytännössä usein syytä ensin ilmoittaa ratkaisusta maininnoin, että ratkaisu on vailla lainvoimaa, ja tämän jälkeen erikseen mahdollisesta lainvoimaisuudesta.

Pykälän säännös perusteluineen on tarkoitettu sillä tavoin väljäksi, että tuomioistuin voi tilanteen mukaan harkita, odotetaanko ennen rekisteriviranomaiselle tehtävää ilmoitusta ratkaisun lainvoimaiseksi tuloa vai tehdäänkö ilmoitus ratkaisusta ja sen lainvoimaisuudesta erikseen.

Säännöksen sanamuotoa on väljennetty niin, että ratkaisusta on ilmoitettava rekisteriviranomaiselle viipymättä sijasta ilman aiheetonta

viivytystä. Näin sanamuoto ei ole esteenä tarkoituksenmukaisten tuomioistuinkäytäntöjen luomiselle.

Laki ei velvoita tuomioistuinta ilmoittamaan ratkaisun lainvoimaisuudesta silloin, kun tuomioistuimella ei ole siitä tietoa.

25 luku. Rangaistussäännökset

2 §. *Osakeyhtiörikkomus.* Pykälän 1 momentin 4 kohdan mukaan osakeyhtiörikkomuksesta rangaistaan silloin, kun joku tahallaan rikkoo osakeyhtiölain säännöksiä muun muassa tilinpäätöksen tai konsernitilinpäätöksen laatimisesta.

Säännöstä on täydennetty siten, että myös toimintakertomusta koskevien osakeyhtiölain säännösten rikkominen on rangaistavaa, koska kirjainpitolain mukaan toimintakertomus ei ole osa tilinpäätöstä.

2. Laki osakeyhtiölain voimaannpanosta

2 §. *Vähimmäisosakepääoma.* Osakeyhtiölain 1 luvun 3 §:n 1 momenttia on muutettu siten, että yksityisen osakeyhtiön vähimmäisosakepääoma on 8 000 euron sijasta 2 500 euroa. Tämän johdosta voimaannpanolain 2 §:ssä ehdotetaan säädettäväksi, että yksityisen osakeyhtiön 2 500 euron vähimmäisosakepääomavaatimusta ei sovelleta aikaisemmin rekisteröityyn yhtiöön, jonka osakepääoma uuden lain tullessa voimaan on alle 2 500 euroa.

Tämä merkitsee sitä, että 2 500 euron vähimmäispääomaa ei vaadita takautuvasti niiltäkään yhtiöiltä, jotka on perustettu pienemmällä pääomalla ennen nykyisen osakeyhtiölain voimaantuloa. Mainittu 2 500 euron pääomavaatimus koskee kuitenkin niitä yhtiöitä, joilla on jo uuden lain voimaantullessa tai uuden lain aikana vähintään 2 500 euron osakepääoma.

4. Laki eurooppayhtiölain muuttamisesta

Johtolause. Johtolauseetta on täydennetty 7 §:n 2 momentilla, koska myös sitä ehdotetaan muutettavaksi asiayhteyteen kuuluvana.

4 §. *Perustaminen sulautumalla.* Pykälän 2 momenttiin on lisätty säännökset sulautumisen täytäntöönpanoa koskevan lupahakemuksen liitteistä ja lupapäätöksen rekisteröimisestä, koska ehdotetut viittaukset uuteen osakeyhtiölakiin eivät kata näitä tapauksia sillä tavoin kuin voimassa olevan momentin viittaukset voimassa olevaan osakeyhtiölakiin.

Tarkoituksena ei ole muuttaa eurooppayhtiölain mukaista menettelyä liitevaatimusten tai rekisteröimisen suhteen.

Samalla momenttiin on lisätty hallituksen esityksestä pois jäänyt nykyistä lakia vastaava viittaus, jonka mukaan luvan antamisen edellytyksiin sovelletaan tämän pykälän 1 momentin säännöksiä sulautumisen rekisteröinnin edellytyksistä, lukuun ottamatta momentin viimeistä virkettä.

7 §. *Johto.* Pykälän 2 momentin alusta on poistettu, että eurooppayhtiöllä on oltava toimitusjohtaja. Koska osakeyhtiölakiehdotuksen mukaan julkisella osakeyhtiöllä ei ole pakko olla toimitusjohtajaa, toimitusjohtajan valitsemista ei ole perusteltua vaatia myöskään eurooppayhtiössä.

9 §. *Kotipaikan siirtäminen Suomesta.* Pykälän 3 ja 4 momentteihin on lisätty vastaavat viittaukset samoin perustein kuin 4 §:n 2 momenttiin.

23. Laki arvopaperimarkkinalain muuttamisesta

Johtolause. Johtolauseesta on poistettu 6 luvun 6 §:n 1 momentti sen johdosta, että myös kyseisen lain muutosehdotus on poistettu.

6 luku. Julkinen ostotarjous ja lunastusvelvollisuus

6 §. Pykälän 1 momentin muutosehdotus on poistettu, koska sama pykälä on muutettu HE:n 6/2006 vp pohjalta.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella talousvaliokunta ehdottaa,

että 3., 5.—22. ja 24.—28. lakiehdotus hyväksytään muuttamattomina,

*että 1., 2., 4. ja 23. lakiehdotus hyväksytään muutettuina (**Valiokunnan muutosehdotukset**),*

että lakialoitteet LA 70/2003 vp ja LA 147/2003 vp hylätään ja

että toimenpidealoite TPA 50/2003 vp hylätään.

Valiokunnan muutosehdotukset**1.****Osakeyhtiölaki**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

I OSA**Yleiset periaatteet, perustaminen ja osakkeet****1 luku****Osakeyhtiön toiminnan keskeiset periaatteet ja lain soveltaminen**

1 ja 2 §
(Kuten HE)

3 §

Pääoma ja sen pysyvyys

Yhtiöllä on osakepääoma. Yksityisen osa-
keyhtiön vähimmäisosakepääoma on 2 500 eu-
roa ja julkisen osakeyhtiön 80 000 euroa.

(2 mom. kuten HE)

4—9 §
(Kuten HE)

2 luku**Osakeyhtiön perustaminen****Yleiset säännökset**

1—4 §
(Kuten HE)

Osakkeen maksaminen

5 §
(Kuten HE)

6 §

Apportti

(1 ja 2 mom. kuten HE)

Jos merkintähinta maksetaan rahassa edelly-
tyksin, että yhtiö hankkii vastiketta vastaan
omaisuutta (*poist.*), hankintaan sovelletaan vas-
taavasti, mitä maksusta apportiomaisuudella
säädetään.

7 §
(Kuten HE)

Rekisteröiminen ja sen oikeusvaikutukset

8—12 §
(Kuten HE)

Julkisia osakeyhtiöitä koskevat erityiset säännökset

13 ja 14 §
(Kuten HE)

3 luku

Osakkeet

Yleiset säännökset

1 ja 2 §
(Kuten HE)

Osakkeen tuottama äänivalta

3 ja 4 §
(Kuten HE)

Osakkeen kirjanpidollinen vasta-arvo ja nimelisarvo

5 §
(Kuten HE)

Osakkeen luovutettavuus

6—8 §
(Kuten HE)

Osakekirja ja muut osakeoikeuksiin liittyvät todistukset

9—14 §
(Kuten HE)

Osake- ja osakasluettelo

15—17 §
(Kuten HE)

4 luku

Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvat osakkeet

Yleiset säännökset

1 ja 2 §
(Kuten HE)

Osakas- ja odotusluettelo

3—5 §
(Kuten HE)

Osakkeiden liittäminen arvo-osuusjärjestelmään muuttamalla yhtiöjärjestystä

6—10 §
(Kuten HE)

Osakkeiden poistaminen arvo-osuusjärjestelmästä

11 ja 12 §
(Kuten HE)

II OSA

Hallinto ja tilinpäätös

5 luku

Yhtiökokous

Yleiset säännökset

1 ja 2 §
(Kuten HE)

3 §

Varsinainen ja ylimääräinen yhtiökokous

(1 mom. kuten HE)

Varsinaisessa yhtiökokouksessa on päätettävä:

(1 ja 2 kohta kuten HE)

3) vastuuvapaudesta hallituksen jäsenille, hallintoneuvoston jäsenille ja toimitusjohtajalle;

(4 ja 5 kohta kuten HE:n 3 ja 4 kohta)
(3 mom. kuten HE)

4 ja 5 §
(Kuten HE)

Yhtiökokoukseen osallistuminen

6—10 §
(Kuten HE)

Yleistä päätöksenteosta

11—15 §
(Kuten HE)

Kokousmenettely

16—25 §
(Kuten HE)

Päätöksentekovaatimukset

26—28 §
(Kuten HE)

29 §

Osakkeenomistajan suostumus

Osakkeenomistajalta on saatava suostumus yhtiöjärjestyksen muuttamiseen, kun:

(1—3 kohta kuten HE)

4) hänen osakkeeseensa perustuvaa etuoikeutta osakkeisiin rajoitetaan 9 luvun 3 §:n 3 momentissa tarkoitetulla tavalla; (uusi)

5) oikeutta vähemmistöosinkoon rajoitetaan 13 luvun 7 §:ssä tarkoitetulla tavalla;

(6—8 kohta kuten HE:n 5—7 kohta)

Osakkeenomistajalta on saatava suostumus myös, kun osakkeita lunastetaan 15 luvun 6 §:ssä tarkoitetulla tavalla suunnatusti tai kun päätetään yritysmuodon muuttamisesta 19 luvun 5 §:ssä tarkoitetulla tavalla.

(3 mom. kuten HE)

Muut säännökset

30 ja 31 §
(Kuten HE)

6 luku

Osakeyhtiön johto ja edustaminen

Johto

1 §
(Kuten HE)

Hallituksen tehtävät ja päätöksenteko

2—7 §
(Kuten HE)

Hallituksen jäsenet sekä jäsenyyden alkaminen ja päättyminen

8 ja 9 §
(Kuten HE)

10 §

Hallituksen jäsenen kelpoisuus

Hallituksen jäsenenä ei voi olla oikeushenkilö eikä alaikäinen tai se, jolle on määrätty edunvalvoja, jonka toimintakelpoisuutta on rajoitettu tai joka on konkurssissa. Liiketoimintakiellon vaikutuksesta kelpoisuuteen säädetään liiketoimintakiellosta annetussa laissa (1059/1985).

(2 mom. kuten HE)

11—14 §
(Kuten HE)

Hallitusta koskevat muut säännökset

15 ja 16 §
(Kuten HE)

Toimitusjohtaja

17—20 §
(Kuten HE)

Hallintoneuvosto

21—24 §
(Kuten HE)

Edustaminen

25—28 §
(Kuten HE)

7 luku

Tilintarkastus ja erityinen tarkastus*Tilintarkastus*

1 §
(Kuten HE)

2 §

Tilintarkastajan valinta

Osakeyhtiössä on oltava yksi tilintarkastaja, jollei yhtiöjärjestyksessä määrätä useammasta tilintarkastajasta. Tilintarkastajan valitsee yhtiökokous. Jos tilintarkastajia on valittava useita, yhtiöjärjestyksessä voidaan määrätä, että joku tai jotkut heistä, ei kuitenkaan kaikkia, valitaan muussa järjestyksessä.

3—6 §
(Kuten HE)

Erityinen tarkastus

7—10 §
(Kuten HE)

8 luku

Oma pääoma, tilinpäätös, toimintakertomus ja konserni*Oma pääoma*

1 §

Oman pääoman lajit ja käyttö

Yhtiön oma pääoma jakautuu (*poist.*) sidottuun omaan pääomaan ja vapaaseen omaan pääomaan. Osakepääoma sekä kirjanpitolain mukainen arvonorotusrahasto, käyvän arvon rahasto ja uudelleenarvostusrahasto ovat sidottua omaa pääomaa. Muut rahastot sekä tilikauden ja edellisten tilikausien voitto ovat vapaata omaa pääomaa.

(2 ja 3 mom. kuten HE)

2 §
(Kuten HE)

Tilinpäätös ja toimintakertomus

3 ja 4 §
(Kuten HE)

5 §

Toimintakertomus

Toimintakertomuksessa on aina ilmoitettava tässä laissa edellytetyt tiedot. *Vastaavat tiedot voidaan kuitenkin toimintakertomuksen sijasta ilmoittaa tilinpäätöksen liitetietoina, jollei kirjanpitolaissa toisin säädetä.*

(2—4 mom. kuten HE)

6 ja 7 §
(Kuten HE)

8 §

Toimintakertomuksen tiedot omista osakkeista

(1 mom. kuten HE)

Toimintakertomuksessa on annettava seuraavat tiedot tilikauden aikana yhtiölle tulleista, pantiksi otetuista, luovutetuista ja mitätöidyistä omista ja emoyhtiön osakkeista:

1) miten osakkeet ovat tulleet yhtiölle tai miten ne *on* luovutettu;

(2 ja 3 kohta kuten HE)

(3 mom. kuten HE)

9—11 §
(Kuten HE)

Konserni

12 §
(Kuten HE))

III OSA

Rahoitus

9 luku

Osakeanti

Yleiset säännökset

1—4 §
(Kuten HE)

Maksullinen osakeanti

5—11 §
(Kuten HE)

12 §

Apportti

(1 ja 2 mom. kuten HE)

Jos merkintähinta maksetaan rahassa edellytyksin, että yhtiö hankkii vastiketta vastaan omaisuutta (*poist.*), hankintaan sovelletaan vas-

taavasti, mitä maksusta apporttiomaisuudella säädetään.

13—16 §
(Kuten HE)

Maksuton osakeanti

17—20 §
(Kuten HE)

10 luku

Optio- ja muut erityiset oikeudet osakkeisiin

1—7 §
(Kuten HE)

11 luku

Osakepääoman korottaminen

1—4 §
(Kuten HE)

12 luku

Pääomalaina

1 ja 2 §
(Kuten HE)

IV OSA

Yhtiön varojen jakaminen

13 luku

Varojen jakaminen

Yleiset säännökset

1 ja 2 §
(Kuten HE)

3 §

Jaon perustuminen tilinpäätökseen

(Poist.) Varojen jakaminen perustuu viimeksi vahvistettuun *tilintarkastettuun* tilinpäätökseen. Jaossa on otettava huomioon tilinpäätöksen laatimisen jälkeen yhtiön taloudellisessa asemassa tapahtuneet olennaiset muutokset.

4 §
(Kuten HE)

Osinko ja varojen jakaminen vapaan oman pääoman rahastosta

5—7 §
(Kuten HE)

Muut varojen jakamista koskevat säännökset

8—10 §
(Kuten HE)

14 luku

Osakepääoman alentaminen

1—7 §
(Kuten HE)

15 luku

Yhtiön omat osakkeet

Yleiset säännökset

1—4 §
(Kuten HE)

Omien osakkeiden hankkiminen ja lunastaminen

5—7 §
(Kuten HE)

8 §

Osakkeenomistajan oikeus saada tietoja

Osakkeenomistajalle, jolla on hankkimispäätöksen (*poist.*) mukaan oikeus myydä osakkeensa yhtiölle, on ennen osakkeiden yhtiölle tarjoamiselle asetetun ajan alkamista ilmoitettava päätöksestä samalla tavalla kuin kutsu yhtiökokoukseen toimitetaan. Samalla on ilmoitettava, kuinka ja missä ajassa osakkeenomistajan on toimitettava, jos hän haluaa käyttää oikeuttaan.

(2 ja 3 mom. kuten HE)

9—12 §
(Kuten HE)

Omien osakkeiden pantiksi ottaminen ja merkintä

13 ja 14 §
(Kuten HE)

V OSA

Yhtiörakenteen muuttaminen ja yhtiön purkaminen

16 luku

Sulautuminen

Sulautumisen määritelmä ja toteuttamistavat

1 ja 2 §
(Kuten HE)

Sulautumissuunnitelma ja hyväksytyn tilintarkastajan lausunto

3 ja 4 §
(Kuten HE)

Sulautumissuunnitelman rekisteröiminen ja kuulutus velkojille

5 ja 6 §
(Kuten HE)

7 §

Yhtiön kirjallinen ilmoitus velkojille

Yhtiön on viimeistään kuukausi ennen määräpäivää lähetettävä kuulutuksesta kirjallinen ilmoitus 6 §:n 1 momentissa tarkoitetuille tunnetuille velkojilleen. Jos sulautuvan yhtiön osakkeenomistaja taikka optio-oikeuden tai muun osakkeisiin oikeuttavan erityisen oikeuden haltija on 13 §:n mukaisesti vaatinut lunastamista, velkojille on ilmoitettava lunastettaviksi vaadittujen osakkeiden ja oikeuksien määrät. Ilmoitus voidaan lähettää vasta sulautumisesta päättävän yhtiökokouksen *jälkeen*. Jos kaikki yhtiön osakkeenomistajat ja mainittujen oikeuksien haltijat ovat ilmoittaneet luopuvansa lunastusoikeudesta tai heillä ei muuten ole lunastusoikeutta, ilmoitus voidaan kuitenkin lähettää aikaisemmin.

8 §

Yrityssaneeraus

(1 mom. kuten HE)

Sulautumissuunnitelma *liitteineen* on liitettävä ehdotukseen saneerausohjelmaksi.

Sulautumisesta päättäminen

9 ja 10 §
(Kuten HE)

11 §

Asiakirjojen nähtävänä pitäminen ja lähettäminen

(1 mom. kuten HE)

Kolmikantasulautumisessa osakkeenomistajien nähtävänä on pidettävä sulautumisvastikkeen antajaa koskevat 5 luvun 21 §:n 2 momentissa tarkoitettut asiakirjat. Jollei tilinpäätösasiakirjoja ole, *nähtävänä on pidettävä* selvitys taloudellisesta asemasta viimeksi päättyneeltä tilikaudelta tai sen puuttuessa kalenterivuodelta sekä sen jälkeiseltä ajalta.

12 §
(Kuten HE)

Osakkeiden sekä optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien lunastaminen

13 §
(Kuten HE)

Sulautumisen täytäntöönpano ja oikeusvaikutukset

14 §
(Kuten HE)

15 §

Rekisteröimisen edellytykset

(1 mom. kuten HE)

Jos velkoja on vastustanut sulautumista, rekisteriviranomaisen on ilmoitettava tästä yhtiölle viipymättä *määräpäivän jälkeen*. Velkojan vastustaessa sulautuminen raukeaa kuukauden kuluttua määräpäivästä. Rekisteriviranomaisen on kuitenkin lykättävä asian käsittelyä, jos yhtiö osoittaa kuukauden kuluessa määräpäivästä panneensa vireille kanteen sen vahvistamiseksi, että velkoja on saanut maksun tai turvaavan vakuuden saatavastaan, taikka jos yhtiö ja velkoja yhdessä pyytävät asian käsittelyn lykkäämistä.

(3 ja 4 mom. kuten HE)

16—18 §
(Kuten HE)

17 luku

Jakautuminen

Jakautumisen määritelmä ja toteuttamistavat

1 ja 2 §
(Kuten HE)

Jakautumissuunnitelma ja hyväksytyn tilintarkastajan lausunto

3 ja 4 §
(Kuten HE)

Jakautumissuunnitelman rekisteröiminen ja kuulutus velkojille

5 ja 6 §
(Kuten HE)

7 §

Yhtiön kirjallinen ilmoitus velkojille

Yhtiön on viimeistään kuukausi ennen määräpäivää lähetettävä kuulutuksesta kirjallinen ilmoitus 6 §:n 1 momentissa tarkoitetuille tunnetuille velkojilleen. Jos jakautuvan yhtiön osakkeenomistaja taikka optio-oikeuden tai muun osakkeisiin oikeuttavan erityisen oikeuden haltija on 13 §:n mukaisesti vaatinut lunastamista, velkojille on ilmoitettava lunastettaviksi vaadittujen osakkeiden ja oikeuksien määrät. Ilmoitus voidaan lähettää vasta jakautumisesta päättävän yhtiökokouksen *jälkeen*. Jos kaikki yhtiön osakkeenomistajat ja mainittujen oikeuksien haltijat ovat ilmoittaneet luopuvansa lunastusoikeudesta tai heillä ei muuten ole *lunastusoikeutta*, ilmoitus voidaan kuitenkin lähettää aikaisemmin.

8 §

Yrityssaneeraus

(1 mom. kuten HE)

Jakautumissuunnitelma *liitteineen* on liitettävä ehdotukseen saneerausohjelmaksi.

Jakautumisesta päättäminen

9—12 §
(Kuten HE)

Jakautumisvastikkeen sekä optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien lunastaminen

13 §
(Kuten HE)

Jakautumisen täytäntöönpano ja oikeusvaikutukset

14 §
(Kuten HE)

15 §

Rekisteröimisen edellytykset

(1 mom. kuten HE)

Jos velkoja on vastustanut jakautumista, rekisteriviranomaisen on ilmoitettava tästä yhtiölle viipymättä *määräpäivän jälkeen*. Velkojan vastustaessa jakautuminen raukeaa kuukauden kuluttua määräpäivästä. Rekisteriviranomaisen on kuitenkin lykättävä asian käsittelyä, jos yhtiö osoittaa kuukauden kuluessa määräpäivästä panneensa vireille kanteen sen vahvistamiseksi, että velkoja on saanut maksun tai turvaavan vakuuden saatavastaan, taikka jos yhtiö ja velkoja yhdessä pyytävät asian käsittelyn lykkäämistä.

(3 ja 4 mom. kuten HE)

16—18 §
(Kuten HE)

18 luku

Vähemmistöosakkeiden lunastaminen

Yleiset säännökset

1 ja 2 §
(Kuten HE)

Lunastusriitojen käsittely

3—6 §
(Kuten HE)

7 §

Lunastushinnan määrittäminen

(1 mom. kuten HE)

Kun lunastamista on edeltänyt arvopaperi-markkinalain 6 luvun 10 §:n mukainen pakollinen ostotarjous, käypänä hintana pidetään pakollisessa ostotarjouksessa tarjottua hintaa, jollei muuhun ole erityistä syytä.

(3 mom. kuten HE)

8—10 §
(Kuten HE)

Lunastamisen toteuttaminen

11 §
(Kuten HE)

19 luku

Yritysmuodon muuttaminen*Osakeyhtiömuodon muuttaminen*

1—3 §
(Kuten HE)

Yksityisen osakeyhtiön muuttaminen toiseen yritysmuotoon

4—8 §
(Kuten HE)

20 luku

Yhtiön purkaminen*Yleiset säännökset*

1 ja 2 §
(Kuten HE)

Päätöksenteko

3—6 §
(Kuten HE)

Selvitysmenettely

7—10 §
(Kuten HE)

11 §

Tilinpäätös selvitystilaa edeltävältä ajalta

Selvitysmiesten on tarvittaessa laadittava tilinpäätös siltä selvitystilaa edeltäneeltä ajalta, jolta tilinpäätöstä ei vielä ole esitetty yhtiökokouksessa. *Tilinpäätös on tilintarkastettava.* Hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan on kohtuullista palkkiota vastaan myötävaikutettava tilinpäätöksen laatimiseen.

12—19 §
(Kuten HE)

Rekisteristä poistaminen

20—22 §
(Kuten HE)

Yhtiön varojen vähentyminen, saneeraus ja konkurssi

23—25 §
(Kuten HE)

VI OSA

Seuraamukset ja oikeussuoja

21 luku

Päätöksen moite

1 §

Yhtiökokouksen päätöksen moittiminen

Osakkeenomistaja voi moittia yhtiökokouksen päätöstä *yhtiötä vastaan ajettavalla kanteella*, jos:

- (1 ja 2 kohta kuten HE)
- (2 mom. kuten HE)

2—4 §
(Kuten HE)

22 luku

Vahingonkorvaus

1—9 §
(Kuten HE)

23 luku

Vaikutusvallan väärinkäyttöön perustuva lunastusvelvollisuus ja yhtiön purkaminen

1 ja 2 §
(Kuten HE)

24 luku

Riitojen ratkaiseminen

Oikeudenkäynti tuomioistuimessa

1 ja 2 §
(Kuten HE)

Välimiesmenettely

3 ja 4 §
(Kuten HE)

Muut säännökset

5 §
(Kuten HE)

6 §

Ratkaisuista ilmoittaminen

Jos ratkaisu koskee kaupparekisteriin merkittävää seikkaa, tuomioistuimen tai välimiesoikeuden on *ilman aiheutonta viivytystä* ilmoitettava ratkaisustaan rekisteriviranomaiselle. Tuomioistuimen on ilmoitettava rekisteriin merkittäväksi myös tieto ratkaisunsa lainvoimaisuudesta.

25 luku

Rangaistussäännökset

1 §
(Kuten HE)

2 §

Osakeyhtiörikkomus

Joka tahallaan

(1—3 kohta kuten HE)

4) rikkoo tämän lain säännöksiä tilinpäätöksen, *toimintakertomuksen* tai konsernitilinpäätöksen laatimisesta taikka osakeyhtiön sulautumista, jakautumista tai selvitystilaa koskevan lopputilityksen antamisesta,

on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *osakeyhtiörikkomuksesta* sakkoon.

(2 mom. kuten HE)

VII OSA

Erinäiset säännökset

26 luku

Voimaantulo

1 §
(Kuten HE)

2.

Laki

osakeyhtiölain voimaanpanosta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §
(Kuten HE)

yhtiöön, jonka osakepääoma uuden lain tullessa voimaan on alle 2 500 euroa. Tällainen yhtiö ei kuitenkaan saa päättää alentaa osakepääomaansa, jos se alentamisen jälkeen olisi alle 2 500 euroa.

2 §

(2 mom. poist.)

Vähimmäisosakepääoma

Uuden lain 1 luvun 3 §:n 1 momentin säännöstä yksityisen osakeyhtiön vähimmäispääomasta ei sovelleta aikaisemmin rekisteröityyn

3—26 §
(Kuten HE)

4.

Laki

eurooppayhtiölain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 13 päivänä elokuuta 2004 annetun eurooppayhtiölain (742/2004) 1 §:n 2 momentti, 4 §:n 1 ja 2 momentti, 5 §, 7 §:n 2 momentti, 8 §:n 1 momentti, 9 §:n 2—4 ja 6 momentti, 10 ja 11 §, 14 §:n 2 momentti, 15 §:n 1 momentti sekä 16 § seuraavasti:

1 §
(Kuten HE)

4 §

Perustaminen sulautumalla

(1 mom. kuten HE)

Jos vastaanottava yhtiö rekisteröidään eurooppayhtiönä toiseen valtioon, suunnitelman rekisteröimiseen sovelletaan 1 momenttia. Sulautumiseen osallistuvan suomalaisen sulautuvan ja vastaanottavan yhtiön kaikilla velkojilla on oikeus vastustaa sulautumista. Velkojien suojaan sovelletaan, mitä osakeyhtiölain 16 luvun 6—8 §:ssä säädetään sulautuvan yhtiön velkojien suojasta. Sulautumiseen osallistuvien suomalaisten yhtiöiden on haettava rekisteriviranomaiselta lupa sulautumisen täytäntöönpanoon neljän kuukauden kuluessa sulautumista koskevasta päätöksestä, tai sulautuminen raukeaa. *Hakemukseen on liitettävä sulautumispäätökset ja hallituksen jäsenen tai toimitusjohtajan todistus osakeyhtiölain 16 luvun 7 §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten lähettämisestä.* Luvan antamisen edellytyksiin sovelletaan tämän pykälän 1 momentin säännöksiä sulautumisen rekisteröinnin edellytyksistä, lukuun ottamatta momentin viimeistä virkettä, sekä eurooppayhtiöasetuksen 25 artiklan 2 kohdan säännöksiä siinä tarkoitettujen todistuksen antamisen edellytyksistä. Jos sulautumiseen osallistuvan yhtiön omaisuuteen on voimassa yritys kiinnityksilain (634/1984) tarkoitettu yritys kiinnitys, luvan antamisen edellytyksenä on, että samalla on vireillä rekisteröimiskelpoinen hakemus kiinnityksen siirtämisestä Suomeen perustettavan sivuliikkeen vastattavaksi tai että kiinnitys on kuoletettu. *Rekisteriviranomaisen lupaa koskeva päätös on viran puolesta rekisteröitävä.* Tässä momentissa tarkoitettua sulautumisessa vastaanottavana yhtiönä olevaan suomalaiseen osakeyhtiöön sovelletaan osakeyhtiölain 16 luvun 17 §:n säännöksiä lopputilityksestä.

5 §

(Kuten HE)

7 § (Uusi)

Johto

(Poist.) Eurooppayhtiön toimitusjohtajaan sovelletaan osakeyhtiölain säännöksiä julkisen osakeyhtiön toimitusjohtajasta, jollei eurooppayhtiöasetuksessa toisin säädetä.

8 §

(Kuten HE)

9 §

Kotipaikan siirtäminen Suomesta

(2 mom. kuten HE)

Yhtiön on haettava rekisteriviranomaiselta lupaa kotipaikan siirron täytäntöönpanoon kuukauden kuluessa kotipaikan siirtämistä koskevasta päätöksestä. *Hakemukseen on liitettävä yhtiökokouksen päätös kotipaikan siirtämisestä ja hallituksen jäsenen tai toimitusjohtajan todistus osakeyhtiölain 16 luvun 7 §:ssä tarkoitettujen ilmoitusten lähettämisestä.* Jos hakemusta ei tehdä määräajassa tai lupaa ei myönnetä, päätös kotipaikan siirtämisestä raukeaa. Jos siirtosuunnitelmaa on muutettu yhtiökokouksen päätöksellä, muutettu suunnitelma on ilmoitettava rekisteröitäväksi viimeistään hakemuksen yhteydessä.

Rekisteriviranomaisen luvan antamisen edellytyksiin sovelletaan eurooppayhtiöasetuksen 8 artiklan 8 kohdan säännöksiä sekä osakeyhtiölain 16 luvun 15 §:n 1 ja 2 momentin säännöksiä sulautumisen rekisteröinnin edellytyksistä. Jos yhtiön omaisuuteen on voimassa yritys kiinnityksilain tarkoitetu yritys kiinnitys, luvan antamisen edellytyksenä on, että samalla on vireillä rekisteröimiskelpoinen hakemus kiinnityksen siirtämisestä Suomeen perustettavan sivuliikkeen vastattavaksi tai että kiinnitykset on kuoletettu. *Rekisteriviranomaisen lupaa koskeva päätös on viran puolesta rekisteröitävä.*

(6 mom. kuten HE)

10, 11 ja 14—16 §
(Kuten HE)

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

23.

Laki

arvopaperimarkkinalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 26 päivänä toukokuuta 1989 annetun arvopaperimarkkinalain (495/1989) 1 luvun 2 a § ja 4 §:n 1 momentin 2 kohta, 3 luvun 7 §:n 2 momentti ja 7 a §, 4 a luvun 5 a §:n 2 momentti ja 5 b § (*poist.*),
 sellaisina kuin ne ovat 1 luvun 2 a § laissa 1517/2001, 1 luvun 4 §:n 1 momentin 2 kohta laissa 581/1996, 3 luvun 7 §:n 2 momentti ja 7 a § sekä 4 a luvun 5 a §:n 2 momentti ja 5 b § laissa 752/2004 (*poist.*) sekä
lisätään 2 lukuun uusi 1 b § seuraavasti:

1 luku

Yleisiä säännöksiä

2 a ja 4 §
(Kuten HE)

2 luku

Arvopaperien markkinointi, liikkeeseen- lasku ja tiedonantovelvollisuus

Arvopaperien markkinointi

1 b §
(Kuten HE)

3 luku

Julkinen kaupankäynti ja muu ammattimai- sesti järjestetty kaupankäyntimenettely arvo- papereilla

7 ja 7 a §
(Kuten HE)

4 a luku

Selvitystoiminta

5 a ja 5 b §
(Kuten HE)

6 luku

Julkinen ostotarjous ja lunastusvelvollisuus

6 §
(*Poist.*)

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

Helsingissä 24 päivänä toukokuuta 2006

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Jouko Skinnari /sd	Jere Lahti /kok (osittain)
vpj.	Jari Leppä /kesk	Jouko Laxell /kok
jäs.	Arto Bryggare /sd (osittain)	Sirpa Paatero /sd
	Sari Essayah /kd (osittain)	Klaus Pentti /kesk (osittain)
	Klaus Hellberg /sd (osittain)	Antti Rantakangas /kesk (osittain)
	Esko Kiviranta /kesk	Martin Saarikangas /kok
	Martti Korhonen /vas	Juhani Sjöblom /kok
	Miapetra Kumpula-Natri /sd (osittain)	Oras Tynkkynen /vihr
	Seppo Lahtela /kesk (osittain)	vjäs. Mauri Salo /kesk (osittain).

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Eelis Roikonen.